

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

7. Quæ personæ vouere possint.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

honor & cultus debitus aufertur, qui per penitenti-
am ei restituitur.

Quare generalis regula tradi potest, quod trans-
gressio voti non obligat ad compensationem, v. c. si
vouisti certo die ob specialem deuotionem, te ieiun-
naturam atque tunc intermittas culpam, vel incul-
pam, non teneris alio die compensare.

CAP. VII.

Quenam persona uouere possint.

OMnis homo viator habens usum rationis vali-
de uouere potest, ante septennium tamen irri-
ta censetur, nisi probabilissimæ coniecturæ suadeant
sufficientem usum rationis fuisse; post septennium
tamen validæ præsumantur nisi coniectura sit defe-
ctum fuisse ex rationis usu profecto.

Ecclesia in quibusdam votis certam formam seu
conditionem requirit, quæ non obseruata, irrita sunt,
ad eum modum, quo lex ciuilibus promissionibus,
& contractibus certam formam præscribere potest,
sine qua valorem non habeant, neque idcirco Eccle-
siastica potestas diuino iuri derogat, quia Deus non
acceptat vota, quæ ab Ecclesia ob iustam causam in-
firmantur, sicut etiam remittit obligationem valo-
rum, in quibus Ecclesia ex iusta causa dispensauit,
idque ex vi promissionis factæ S. Petro Matth. 16.
Ut quod ipse solueret in terris esset & solutum in cæ-
lis, ad hunc modum Ecclesia infirmat vota facta ex
gravi iniusto metu, item religionis professione fa-
cta ab impubere, hodie iuxta Trident. Irrita est pro-
fessio facta ante annum 16. completum.

NB. Ecclesia non habet iurisdictionem super actus
Ddd 5 mere

merè internos in foro contētioſo, quæ tendit ad vindi-
dictam fori externi, habet tamen iurisdictionē ſuper
actus internos quatenus tendunt ad ſalutem animæ.

3 Vota non omnia firma ſunt, ſi & irrita reddi poſ-
ſunt, quatenus cedūt in præiudicium poteſtatis alicuius
aliæ, cui ſubiecti ſunt V. C. Religioſus ſub Præſbitero;
impubes patri vel tutori. Seruus domino coniugis
coniugi, debitor Creditori.

4 Religioſus & impubes magis ſubſunt; Ille præſbitero,
hic patri vel tutoris poteſtati, quam vxor marito,
filius familias pubes patri: Nam religioſus propriæ
voluntati ſponte reſignauit atque Præſbiteri voluntati
per vota obedientiæ ſe ſubdidit. Impubes verò iuxta
iuris diſpoſitionem plenum ſuæ voluntatis domini-
um non habet, vxoris verò & filii familias, Voti de-
pendentia eſt ſecundum quid ac veluti per accidens
videlicet ratione materiæ, quæ alterius iuri vel po-
teſtati ſubiecta eſt.

5 Actiones religioſæ quæ ſecundum ſe bonæ ſunt
(v. c. orare roſarium) & inde dependentia regula &
Præſbiteri licentia partem abſolute voueri poſſunt, partem
vero non ſine dependentia à licentia Præſbiteri.

6 Præſbiterus Ordinis omnia vota Regularium irrita-
re poteſt (excepto eo, quod eſt tranſeundi ad ordi-
nem ſtrictiorem, vel quod ipſa ordinis inuitatio po-
ſtulat) quia habent tacitam conditionem, niſi Præſbiterus
re cognita contradixerit. Vnde Præſbiterus poteſtatem
habet omnia eiufmodi vota informandi, per
quam irritationem omnis eorum obligatio tollatur.
Poſterius probatur, quia profeſſio Religioſa intelli-
gitur, niſi eam in melius commutare placuerit, po-
teſt tamen Præſbiterus in talibus votis diſpenſare quæ
per Papæ non reſeruatis.

Si Religiosus opus pium vouet quod sine licentia 7.
 Prælati exequi non potest, debet eam petere, sed nõ
 videtur necesse, vt voluntatem suam explicet, prius
 probatur: Qui enim voluntariè se obligat ad finem,
 censetur etiam se obligare ad medium, sine quo fi-
 nis obtineri non potest, atq; actiones sine licentia,
 Prælati petita & obtenta exerceri non possunt Ergo
 dum eas Religiosus promisit, simul etiam promisisse
 censetur, se licentiam petiturum: quemadmodum
 vxor si vouerit peregrinationem, quam sine consen-
 su mariti se perficere non posse, tacitè censetur se ob-
 ligasse ad consensum petendũ, quod si expresse vo-
 uerit contra voluntatem coniugis peregrinationem
 ipsius iuri præiudicãtem instituire, irritum est votũ.
 Posterius probatur: Quia vouens peregrinationem
 v. c. ad cuius executionem scit opus esse licentia supe-
 rioris, tacitè se obligare videtur ad id solũ, quod ne-
 cessarium & communiter sufficiens medium ad li-
 centiam impetrandam; Ratio similis, si Religiosus
 homo quippiam promisit ad quod exequendũ supe-
 rioris licentia requiritur, sufficit licentiam petere,
 neq; opus est promissionẽ factã superiori significare.

Summus Pontifex vota regularium directè infir-
 mare potest, secularium non item: Prius patet, quia
 ipse omnium religionum caput.

Prælati Ordinis vota Nouitiorũ simpliciter ac
 directè irritare nõ potest cum adhuc sui arbitri sint,
 quamuis dispensare possit, si à iurisdictione Episcopi
 exemptus sit, eo quod Nouitius ordinis sui priuile-
 giis gaudeat; Non exempti autem Abbates dispen-
 sare non possunt cum suis Regularibus nisi ex con-
 suetudine.

Vota impuberis omnia simpliciter & directè paterit
 ritare

ritare potest, & in eius defectum auus maternus & mater, vel iudimagister secundum quosdam: Ratio, quia naturali equitati valde consentaneum est, ideoque iure gentium introductum, ut homines in tenera & impubere aetate propter imbecillam rationis discretionem aliena patris vel tutoris voluntate regantur, ideoque sine hac, illorum pacta & promissiones non omnem firmitatem obtineant, sed patris arbitrio aut si ille absens siue aui siue tutoris rescindi possint. In iure requiritur ad aetatem pubertatis annus decimus quartus completus, in foemina duodecimus.

II Vota ab impubere edita, etiam post pubertatem a patre irritari possunt, si ea pubes factus non confirmavit idemque sentiendum de tutore: Ratio, quia in his *primordialis natura & obligatio inspicienda est*: Votum autem impuberis ob aetatis & iudicii imbecillitatem & imperfectionem ab initio dependebat a patre, ergo hanc conditionem & imperfectionem suam semper retinet nisi noua confirmatio postcedat: Idem potest tutor utpote representans personam patris, & licet tunc curator sit principaliter habens administrationem bonorum tum non caret omni potestate & directione erga personam minoris.

12 Maritus non omnia vota vxoris, sed ea tantum rescindere potest, quae & quatenus iuri suo praedictum afferunt; similiter & vxor vota mariti: Nam mulier non est simpliciter viro subiecta in omnibus actionibus, alioquin liberis; sed solum quatenus vinculum matrimonii exigit, ut alter alteri coniugii iura tribuat, & in vitae societate, liberorum educatione, ac familiae administratione mulier viro tanquam capiti

capiti subdita sit iuxta Apost. Ephes. 5. Quare mulier potest vouere, elemosynam de bonis paraphernis, quorum administratio ad ipsam pertinet, item orationem & alia, vt S. communionem quibus nec iure coniugali, neque domestica gubernationi vllum præiudicium affertur. Quamquam talia vota interdum desinunt obligare, si maritus contradicat, & iniquo animo ferat. Non quod contradicentis auctoritate irrita reddantur, sed quia maius tunc bonum pacis impediunt,

Pater non omnia vota puberis irritare potest, sed ea tantum quæ patriæ potestati præiudicium adferunt, videlicet quæ liberam familiæ administrationem impediunt, vel filium nimis à cura & obedientia patris abstrahunt; Excipe votum Religionis cum pater contradicere potest.

Et si superior licentiam dedit, nihilominus votum rescindere potest, multò magis successor: Ratio; quia dando licentiam nequaquam à se potestatem gubernandi adeoque præcipiendi & verandi abdicare censentur. Promissio tamen homini facta de licentia superioris non potest reuocari amplius propter pacem & confirmationem firmitatis pastorum inter homines.

Votum Continentiæ cum coniugis consensu approbatum editum irritum deinde reddi non potest: Ratio; quia quod attinet ad usum coniugii vir non habet potestatem gubernatiuam, imò non maius habet ius in vxorem, quàm ipsa in virum; Quare si vnus coniux alteri semel licentiam dedit non sine proposito renunciandi iuri suo, deinde licentiam reuocare non potest.

Votum vxoris de non petendo coniugii debet à marito

marito

marito nequit rescindi, quamuis sine eius consensu editum sit: Ratio; quia coniux coniugi non obligatur ad coniugis usum petendum, sed ad reddendum solum petenti; Data opera locutus sum de voto vxoris, quia votum mariti potest cedere in prauiudicium vxoris praereverencia petere non audebit si maribus nunquam petat. Quare tali casu vxor non nisi votum rescindere potest.

Petentes debitum coniugis post votum continentiae utrinque editum, petunt contra votum & contra iustitiam, cum non habeant amplius ius exigendi, quippe cui per pactum mulierum renuntiaverunt.

17. **Votum impuberis** etsi in patre vel tutore approbatum sit, nihilominus reuocari & rescindi potest, quia licet impubes cum consilio patris aut tutoris voueat, nihilominus ob aetatem manet subiectus.

18. **Si superior sine iusta causa** votum subditi irritum pronunciet peccat venialiter; similiter si data licentia voti exequendi reuocet, quia utitur iure suo, quia superior abutitur potestate sua, si sine iusta causa promptitudinem subditi sui ad exhibendum DEO cultum per voti executionem impediatur.

19. **Vota, quae directe & absolute irrita facta sunt,** non reuiuiscunt sublato statu subiectionis propter directam potestatem patris in vouentis voluntatem. Secus si tantum indirecte & per accidens rescissa sunt. V. C. Si vxor vouet, se tota vita ieiunariam Feria 6. Et maritus irritauit mortuo marito reuiuiscit, quia cessat obligatio & prauiudicium coniugis. Et vxor quae in viro aut ignorante marito Religionem professam, & ab eodem reuocata est, postea

postea marito mortuo ad Monasterium compellenda non est, quia professio vxoris, repugnante marito acceptari non potuit, ideoque ipso iure irrita fuit, nihilominus a secundis nuptiis arcendam esse, propterea quod votum continentiae, quod illa ex iuris interpretatione virtualiter edidisse censetur, a marito simpliciter rescindi non potuerit, sed solum quatenus in praedictum eius cessit, ut coniugii debitum exigenti reddere teneretur. Contrarium tamen docet Sanchez.

CAP. VIII.

Quibus modis votum extinguatur aut relaxetur per dispensationem commutationem.

Votum extinguitur, si tempus elapsum sit, quod iuouens destinavit causa obligationis restringendae finiendae V. C. si vouisti te ieiunaturum pridie natiuitatis B. Virginis, eoq; die intermisisti culpam vel inculpam postea voto solutus es.

Cessante causa finali ac principali cessat obligatio voti V. C. si vouisti pauperi daturum victum ille autem diues aut minus indigens factus est cessat obligatio voti.

Votum extinguitur ob superuenientem inopinabilem mutationem obiecti, si ex possibili fiat impossibile, vel ex licita materia vel illicita, quia obligatio extinguitur, si in eum casum incidat, a quo incipere non potest. Adde quod votum conceptum de impossibili aut illicito non obligat, etiam si postea possibile, aut licitum fiat. Quod enim initio vitiosum est non potest tractu temporis conalescere. Reg. 29. ff. Porro si mutabilis immutatio accidat, & casus inopinatus. ut

uni